

Grundtvig-arkivet fasc.: 339.

Registreret af KEB d. / 195 .

Evt. enhedens nr.:

1. Titel el. kort indholdsangivelse:

Antal sider: Se nedenfor.

Det hellige Romerske Rige i vor fortyskede Latin-Skole.

Antal blade: 1 r - 15 v2.

Format: kvart.

2. Papirsort (farve og evt. vandmærke): maskinpapir.

7. Ms.' første linie: "Om det hellige Romerske Rige i Tydskland..."

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): ingen.

8. Ms.' sidste linie: "det Fælles og Væsenlige paa en saadan Høiskole."

4. Ortografi: ...

9. Tryk el. benyttelse:

Utrykt.
Citeret hos Grønbæk s. 55f., men unøjagtigt.

5. Andre ydre kriterier: ...

6. Indre kriterier (allusioner, citater m. m.): 1) Omtale af: sprogkunstneren "som vor Over-Skolemester, Hr. Conferentsraad Madvig, uovertræffelig har viist sig at være, senest og sidst i "Fædrelandet" Nr. 268-69 d.A." (1 r).

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er): Temmelig sent, efter 1840 (Grønbæk s.55).

2) 15 r henvises i en fodnote til "Bøn og Begreb om en Dansk Høiskole i Soer.1840" (Bibl. nr. 680).

11. Nr. i bibliografien:

1473 A 20 (jf. Bd. IV s. 107).

12. Indholdsregest:

Antal sider (jf. ovenfor): 1 enkeltlæg + 1 løst blad + 1 enkeltlæg (mærket a) + 4 løse blade + 1½ enkeltlæg (bl. 8 r2 - 8 v2 er klippet midt over) + 1 enkeltlæg + 2 løse blade + 1 enkeltlæg + 2 løse blade + 1 enkeltlæg.

Den "fortyskede Latin-Skole" er et helligt romersk rige, der med "Enevoldsmagt" (1 r) vil opluge danskheden og erstatte den med tysk ånd, sprog, litteratur og historie. Et nyt afsnit begyndende 3 r øverst bringer nogle overvejelser angående "Aand og Legem og Sjæl" (trykt hos Grønbæk s. 55f.). Nyt brudstykke begynder 6 r øverst: "Saaledes er Menneske-Livet sin egen Natur-Lov...". Begreberne ord og billed diskuteres. Tekstfølgen afbrydes flg. side. Der fortsættes 7 r øverst "til med den vise Salomo at beklage...". En omtale af "Boglæsningens Forgudelse" slutter med en drøftelse af forholdet mellem det skrevne og det mundtlige ord. Teksten afbrydes 8 r2 midt, hvor bladet er klippet midt over. Den følgende ½ side er ubeskrevet. Teksten

fortsætter 9 r øverst: "deels bryder Latteren dog daglig meer frem over de Sprænglærde...". Læg 10 r - 10 v er en udvidet variant til 9 r2. Øverst 10 r fortsættes og afsluttes tankegangen fra 9 v2. Denne afslutning er derpå overstreget, og der fortsættes med ordene fra 9 r2 øverst: "end det timelige Menneske-Liv...". Det følgende brudstykke begynder 11 r midt inde i en parentes: "Præster)", og det rummer en sammenligning mellem det romerske verdensrige og den romersk katholske kirke på den ene side og "Christi aandelige Rige" (11 r) på den anden side. - Det følgende læg påbegyndes midt i en sætning: "to Menneske-Aldere senere" (12 r øverst). Det refereres, hvad lys gamle angelsaksiske tekster kan kaste over Nordens ældste historie. Brudstykket slutter med punktum, men der fortsættes 13 r øverst: "med hans Enevoldsmagt". De islandske teksters historiske værdi diskuteres. Der afsluttes abrupt. Teksterne 13 v nederst og 14 r øverst er uforståelige, når de kædes sammen. Fasciklens sidste læg (15) bringer øverst et digt på to vers, 12 linier i alt, hvoraf de to første lyder: "Men Tønerne fra Danmarks Harpestrænge, Dem er der baade Aand og Hjerte i" (15 r). Gr. omtaler sine tanker vedrørende den "Danske Høiskole", han kunde ønske blev oprettet i Sorø.

Datering: De forskellige brudstykker og udkast stammer antagelig alle fra tiden efter 1845 (ydre kriterier, jf. NTBB 1946 s. 116). Kun to af udkastene har kunnet tidsfæstes nogenlunde nøjagtigt: a) 1 r - 2 v (jf. ovenfor under Indre kriterier) er antagelig en replik til daværende kultusminister Madvigs udtalelser refereret i "Fædrelandet" d. 16-18/11 1850, og kan derfor henføres til tiden november-december 1850. - b) Læg 15 er indholdsmæssigt meget nært beslægtet med fortalen til "Lykønskning til Danmark..." fra 1847 (Bibl. nr. 891). Begge steder omtales bl.a. den kgl. resolution af "den Syvogtyvende i Thormaaned 1847" (Lykønskning til Danmark s. 3/ fasc. 339, 15 r2). Dette brudstykke kan derfor antagelig henføres til 1847.